Plantaardig

HERFST 2016

Port Betaald postnl

Retouradres:
Volkstuindersvereniging "Mariahoeve"
Postbus 91411 2509 EA Den Haag

Plantaardig

Herfst 2016 32ste jaargang nr. 3

"Plantaardig" is het verenigingsorgaan van

Volkstuindersvereniging "Mariahoeve"

Opgericht 22 mei 1984

Postadres: Postbus 91411 2509 EA Den Haag
Bezoekadres: Isabellaland 2320 A 2591 CZ Den Haag
KvK: V40411313
Rekeningnummer: NL05INGB0005004839
t.n.v. vtv Mariahoeve

Website: www.vtvmariahoeve.nl
E-mail: info@vtvmariahoeve.nl

Aangesloten bij:
Haagse Bond van Amateurtuindersverenigingen (HB)
Landelijke organisatie van amateurtuindersverenigingen (AVVN)

Redactie:
Bert Blom (E-mail: redactie@vtvmariahoeve.nl)

Reproductie:
Aegon

Openingstijden complex:
april t/m september van 09.00 tot 20.00 uur
oktober t/m maart van 11.00 tot 16.00 uur

Spreekuur bestuur:
April t/m september iedere 1e en 3e zaterdag van de maand van 10.00 tot 12.00 uur
Oktober t/m maart iedere 1e zaterdag van de maand van 10.00 tot 12.00 uur

In dit nummer:

	Pagina
Onze vrijwilligersorganisatie	3
Bij de voorpagina	4
Uitnodiging / agenda Algemene Ledenvergadering	7
Notulen ALV 16 april 2016	8
Het Zijdepad?	13
Verzekeringen	14
EHBO groenten	16
Het gastenboekje	20
Kinderleed	21
Planten op vakantie in Nederland	22
Ouder worden	23
De spoorlijn van onze buren	24
Alarmeren	26
Dirkjan en natuurlijk tuinieren	27
Bodemdaling veenweide gebieden	28
200 jaar topografie	30
De stuw in de Schenk	31
Tuincontrole	32
Vogels voeren	33
Nieuwe bebording	34
Vakjargon	35
Kort nieuws	36
Tuintips	39
Doeners en denkers gezocht	41
Werkbeurtenrooster	42
Inleveren kopij voor Plantaardig	43
Donateur worden	43
Adverteerders en sponsoren	44

Algemene Ledenvergadering
Zaterdag 22 oktober 2016
Aanvang 10:30 uur

Onze vrijwilligersorganisatie

Bestuur (bereikbaar via info@vtvmariahoeve.nl)

1e voorzitter - lid dagelijks bestuur	Udo Teunis
2e voorzitter	Vacant
1e Penningmeester - lid dagelijks bestuur	Pascal Schuit
2e Penningmeester	Sigmar van der Vlis
Secretaris - lid dagelijks bestuur	Ineke van der Vlis
Bestuurslid	Vacant
Bestuurslid	Rob van der Vlis

Commissie van onderzoek
Bram Franken – An Stoks - Ben Sigar

Verenigingsblad "Plantaardig"
Bert Blom
(redactie@vtvmariahoeve.nl)

Website
Bart Fennema – Bert Blom
(website@vtvmariahoeve.nl)

Tuincontrole commissie
André de Prez - Bram Franken - Jacques Vork

Tuintaxatie commissie
Bram Franken - Hely Split

Bouwcontrole commissie
Richard Hilgeman - Rob van der Vlis

Bouwtaxatie commissie
Richard Hilgeman - Rob van der Vlis

Begeleiding werkbeurten
Udo Teunis - Pascal Schuit -
Rob van der Vlis

Natuurlijk Tuinieren
Ed Split (coördinator) – Hely Split – Sient Vingerling – Periklis Skourlis – Doreen Saunders – Jean Otterspoor – Piet van Steijn – Bert Blom – Kor Krul - Zenzi Burgy - Frances Hartmann - Bram Franken - Lucie Huijbregts - Rob van der Vlis

Ondersteuning onderhoud groen
Mieke van der Kaaij – Adriana Oele

Tuinwinkel
Ronald van der Ende

Speciale dank aan:

Postuum Erelid
Mevrouw F.G. Staal

Ereleden
De heer J.J. Feijen - De heer S.J.A. Vluggen

Leden van Verdienste
Mevrouw H. M. Osnabrug , Mevrouw H. van der Ende, Mevrouw J.G.E. van Roermund,
De heer A. Osnabrug † – De heer H. Gordeau

Bij de voorpagina

Op 13 juni dit jaar werd ons tuincomplex in het kader van het Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren opnieuw gekeurd. En met succes, want de felbegeerde 4e stip is binnen!

Vrijdagmiddag 2 september mochten we zo'n kleine 80 belangstellenden begroeten om samen met ons onder het genot van een hapje, een drankje en live muziek dat heugelijke feit te vieren.

Onze voorzitter Udo Teunis heette iedereen hartelijk welkom en met trots vertelde hij hoe ons tuincomplex in de loop der jaren is verbeterd waardoor niet alleen onze eigen leden, maar ook de bezoekers, "we zijn immers een openbaar wandelpark", steeds meer kunnen genieten. Udo sloot af met de wens dat de komende jaren het natuurlijk tuinieren ook steeds meer terug te vinden zal zijn op de individuele tuinen.

"Wat is het hier gezellig!" sprak vervolgens Joris Wijsmuller van de Haagse Stadspartij. Joris, wethouder Stadsontwikkeling, Wonen, Duurzaamheid en Cultuur benadrukte hoe belangrijk de natuurplekken in de stad zijn. "Zij vormen een onmisbare ecologische verbindingszone door de gehele stad". Na het officiële gedeelte liet Joris zich tijdens een rondleiding uitvoerig bijpraten over het natuurlijk tuinieren bij onze vereniging.

Ed Split, coördinator van het natuurlijk tuinieren bij onze vereniging, vertelde dat het natuurlijk tuinieren bij ons in feite is gestart met onze deelname aan het project "Tuinparken in de wereldstad aan Zee". In het kort vertelde hij wat er allemaal is gedaan en liet een fotoboek zien waarin Doreen Saunders de vorderingen op het gebied van natuurlijk tuinieren schitterend heeft vastgelegd. Uit handen van de werkgroep Natuurlijk Tuinieren ontvingen de kartrekkers Ed

en Hely Split daarna een presentje, want zo werd gezegd "natuurlijk tuinieren is natuurlijk hartstikke belangrijk, maar het is nog gezellig om te doen ook en met name voor die gezelligheid willen we jullie bedanken".

Namens het AVVN kwam tot slot Hans van Leeuwen aan het woord. Voor hem een "thuiswedstrijd" want Hans woont in Leidschendam en ..... is opgegroeid vlak bij ons tuincomplex! Hans vertelde dat op alle onderdelen onze vereniging bijzonder hoog scoorde en met een groot aantal extra bonuspunten voor bijzondere elementen behoort onze vereniging daarmee tot de 5 hoogst scorende verenigingen in Nederland!

Toen was het tijd voor het hoogtepunt van de middag. Hans van Leeuwen nodigde Caitlyn, onze jongste deelnemer van de werkgroep Natuurlijk Tuinieren, uit om samen met hem die vierde stip op het keurmerkbord aan te brengen.

Daarna was het tijd voor de hapjes, de drankje en de muziek!

Ons tuinlid Natalie had "haar mannen" Eddy, Hans en Nick meegenomen voor een lekker stuk muziek.

The flying Bandito's

En wat hadden de dames weer voor een geweldige catering gezorgd. En wat je hier ziet is nog maar een gedeelte van al dat lekkers!

Smullen geblazen, en natuurlijk bladeren in het prachtige fotoboek van Doreen Saunders. Het fotoboek ligt voortaan in het verenigingsgebouw voor iedereen ter inzage.

Natuurlijk was stadsdeeldirecteur Haagse Hout Drs. Lilianne Blankwaard,van de partij. Hier gebroederlijk naast Joris Wijsmuller.
Het was voor Lilianne gelijk een mooie gelegenheid om "onze" kantelstuw in de ecologische verbindingszone De Schenk in werking te zien.

De werkgroep Natuurlijk Tuinieren.

Op de foto ontbreken de onmisbare Periklis Skourlis en Bram Franken.

-0-

Volkstuindersvereniging "Mariahoeve"

Postbus 91411 2509 EA Den Haag

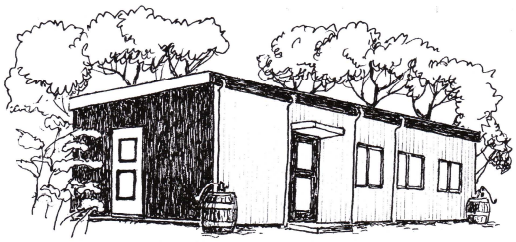

Het bestuur van Volkstuindersvereniging Mariahoeve nodigt de leden, kandidaat-leden, ondersteunende leden alsmede vertegenwoordigers van de Haagse Bond en het AVVN hierbij uit voor de Algemene Vergadering op zaterdag 22 oktober 2016 om 10.30 uur in het Tuinpaviljoen.

Laat uw stem en inbreng niet verloren gaan! Mocht u verhinderd zijn, geef dan tijdig uw machtiging (hieronder) aan een medelid.

AGENDA

1. Opening
2. Mededelingen en ingekomen stukken
3. Goedkeuring verslag Algemene Vergadering d.d. 16 april 2016 (zie Plantaardig Herfst 2016)
4. Invulling/aanvulling Bestuur in verband met het vertrek van Ed Split en Pascal Schuit
5. Benoeming bestuursleden
   - periodiek aftredend en herkiesbaar Sigmar van der Vlis (tweede penningmeester)
   - periodiek aftredend en herkiesbaar Ineke van der Vlis (secretaris)
   - tussentijds aftredend Pascal Schuit (penningmeester)
6. Beleidsplan 2017
7. Begroting 2017 en Meerjaren Investeringsplan (MIP)
8. Vaststellen tuinhuur, contributie 2017 en contributiebetaling
9. Voortgang aanpassing Huishoudelijk Reglement
10. Rondvraag en sluiting

De stukken ten behoeve van de agenda zullen u voor de AV ter beschikking gesteld worden. Uiteraard zijn de stukken ook ter vergadering beschikbaar.

✂----------

M A C H T I G I N G S F O R M U L I E R

De ondergetekende, _____ tuinnummer _____

machtigt hierbij _____ tuinnummer _____

om namens hem/haar een stem uit te brengen tijdens de Algemene Vergadering
van zaterdag 22 oktober 2016.

Den Haag, _____ _____
(handtekening)

Notulen Algemene ledenvergadering 16 april 2016

Hierbij de notulen van de ALV van 16 april dit jaar.

Agenda:
11. Opening
12. Vaststellen stemgerechtigden
13. Mededelingen en ingekomen stukken
14. Goedkeuring verslag Algemene Ledenvergadering d.d. 24 oktober 2015 (zie Plantaardig Winter 2015)
15. Verslag bestuur 2015
16. Jaarstukken penningmeester 2015
17. Verslag Commissie van Onderzoek 2015
18. Decharge bestuur
19. Benoeming Commissie van Onderzoek
20. Jaarverslagen Commissies
21. Benoeming Rob van der Vlis tot lid van de Bouw- en Taxatie Commissie
22. Stand van zaken Natuurlijk Tuinieren
23. Voortgang Herziening Huishoudelijk Reglement
24. Rondvraag en sluiting

1. OPENING
De voorzitter, tuinlid 74, opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom.

2. VASTSTELLEN STEMGERECHTIGDEN
Er zijn 35 stemgerechtigden aanwezig. 10 Leden hebben zich afgemeld voor de vergadering. Een speciaal welkom voor mevrouw Anouk Nieuwenhuysen, sinds deze maand aspirant-lid van de Vereniging.

3. MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN
3.1 Als vrijwilliger voor bemanning van de tuinwinkel heeft tuinlid 47 zich beschikbaar gesteld. Het bestuur is verheugd met zijn bijdrage, waardoor de winkel gedurende de periode dat er werkbeurten zijn, weer op zaterdag tussen 11.00 uur en 13.00 uur open kan gaan.
3.2 De uitgestelde bouw van de parkeergarage van Aegon is op 15 april gestart en zal omstreeks augustus 2016 gereed zijn. De garage heeft een capaciteit van 250 auto's en wordt gemaakt van aluminium en bekleed met bruidssluier.
3.3 Wij hebben van de gemeente Den Haag 2m³ split voor de jeu de boules baan en 5m³ zand voor de vereniging gekregen. De voorzitter hoopt dat door deze aanvulling van de jeu de boules baan er ook nieuwe initiatieven zullen ontstaan voor het gebruik van de jeu de boules baan.

3.4 Van de extra bijdrage uit het Gulden Klinker Fonds zijn o.a. vier groene parasols voor het terras gekocht.

4. GOEDKEURING VERSLAG ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN 24 OKTOBER 2015

Het verslag wordt onder dankzegging aan de notulist zowel tekstueel als inhoudelijk goedgekeurd. De voorzitter laat weten dat de extra ledenvergadering ten behoeve van het beleidsplan gekoppeld zal worden aan de extra ledenvergadering over de herziening van het Huishoudelijk Reglement.

5 VERSLAG BESTUUR 2015

Tuin 57 laat weten dat zowel in de aanhef als in het verslag foutief gesproken wordt van "Algemeen Bestuur". Dit moet zijn "Bestuur". In de agenda staat dit wel goed.
Er wordt gevraagd wie er zijn afgetreden en wie in de commissies zitten. De voorzitter verwijst hiervoor naar de stukken waarin dit is vermeld.
Volgens tuinlid 57 zijn door vorige besturen nooit de woorden "achterstallig onderhoud" gebruikt. De voorzitter weerspreekt dit, omdat er altijd achterstallig onderhoud is geweest en de dossiers bevatten genoeg correspondentie waar deze woorden in voorkomen.

6. JAARSTUKKEN PENNINGMEESTER 2015

De penningmeester deelt mede dat de boekhouding thans geautomatiseerd wordt bijgehouden. De inkopen en verkopen worden nu gescheiden geboekt. De scheiding in tuinwinkel, kantine en vereniging is verlaten; wij hebben één vereniging en zo wordt het nu ook geadministreerd.
De penningmeester licht nu de individuele posten toe.

Als gevolg van de automatisering in gebleken dat zowel de ontvangsten als kasboekingen in de jaren vóór 2015 niet op geheel juiste wijze zijn verwerkt. Deze verschillen hebben gelukkig geleid tot een positief resultaat. Buiten dit verschil is het boekjaar met een positief resultaat van ca. € 400,00 afgesloten. Doordat er nu een debiteuren administratie is, wordt dit zichtbaar op de balans.

Tuinlid 39 vraagt of de vereniging er financieel goed voorstaat. Het antwoord is dat we quitte spelen en alleen dit jaar een eenmalig voordeel hebben.
Tuinlid 6 vraagt of de contributies op tijd betaald worden. Het antwoord is dat dit niet het geval is. Een aantal betaalt in pas in januari en degenen die daarna nog moeten betalen, krijgen een aanmaning.
De zoon van Tuinlid 8 vraagt of er in het verleden geen debiteuren saldo was. De penningmeester antwoordt dat dit nu wel wordt bijgehouden. Ook vraagt hij of de voorzieningen, die nogal hoog zijn, gedekt zijn door voldoende cash. Hier wordt positief op geantwoord.
De voorzitter geeft nog aan dat de zeer slechte staat van de winkel een vervanging noodzakelijk maakt en daarvoor een voorziening is.
Tuinlid 57 vindt het een uitstekend verslag.

Ook wordt er gevraagd hoeveel de kosten van het boekhoudprogramma bedroegen. De penningmeester laat weten dat hij deze vraag al eerder verwacht had, maar dat de kosten slechts € 290,00 bedroegen.
Tuinlid 50 zegt dat, ter verdediging van de vorige penningsmeester, in het verleden veel leden hun contributies in delen betaalden. De voorzitter licht toe dat er nu een strikte boekhouding per jaar wordt gevoerd.

7. VERSLAG COMMISSIE VAN ONDERZOEK

Tuinlid 50 geeft aan dat zij de boeken niet heeft kunnen controleren.
Tuinlid 3 heeft dit wel kunnen doen en zijn bevindingen waren dat het er goed en professioneel uitzag. De voorzitter licht toe dat door de vertraging in de oplevering van de jaarstukken (zie bij agendapunt 6) de Commissie pas op een laat tijdstip kon worden geïnformeerd. De bedoeling was, in respons op een vraag hierover in de vorige Algemene Ledenvergadering de Commissie uit te nodigen voor een bestuursvergadering, zodat zij zich een oordeel kunnen vormen over het bestuursbeleid. Voor een van beide commissieleden kwam dit niet uit. Daarop is met beide commissielieden een afspraak gemaakt voor een apart gesprek met bestuursleden op een zaterdagochtend. Kort voordien ontvingen de beide leden de conceptjaarstukken. Dit gesprek is door Tuinlid 50 vervolgens afgezegd. Een volgend gesprek voor de Algemene Ledenvergadering bleek niet meer te agenderen.
Tuinlid 57 vindt dit een kwalijke zaak. De voorzitter geeft aan dat de problemen die er waren in de administratie een aantal weken in beslag hebben genomen en het afzeggen van een commissielid om op de afgesproken data aanwezig te zijn, heeft geleid tot deze omstandigheid.

8. DECHARGE BESTUUR

De voorzitter vraagt de leden of zij op grond van de voorgelegde stukken bereid zijn het bestuur décharge te verlenen.
Met algemene stemmen gaat de vergadering akkoord met de décharge van het bestuur.

9. BENOEMING COMMISSIE VAN ONDERZOEK

De zoon van tuinlid, de heer Ben Sigar, stelt zich kandidaat. Hij geeft aan administratief onderlegd te zijn, hoewel hij geen lid is, is hij bereid om, op verzoek van zijn moeder, tot de Commissie van Onderzoek toe te treden. Zijn kandidatuur wordt door de vergadering met applaus ontvangen en ondersteund. De bestaande leden stellen zich wederom beschikbaar, wat met instemming door de vergadering wordt aanvaard.

10. JAARVERSLAGEN COMMISSIES

Tuinlid 3 en Tuinlid 6 van de Tuin Controle Commissie delen mede dat zij het afgelopen jaar twee tuincontroles hebben uitgevoerd. Ook zijn er nacontroles gehouden en is er verslag gedaan aan het bestuur. Na klachten van de leden over het niet aanwezig kunnen zijn bij de tuincontroles, heeft de Commissie met ingang van januari 2016 besloten deze controles op zaterdag te doen. De data hebben zij bekend gemaakt. Deze zijn op 16, 23 en 30 april. Ook is bekend gemaakt op welke paden deze data betrekking hebben.

Ten overvloede vermelden zij nog dat de Reglementen de handvatten zijn op basis waarvan zij controleren. Hun constateringen rapporteren zij aan het bestuur en het bestuur neemt actie.
De voorzitter benadrukt dat het bestuur alleen optreedt naar aanleiding van de constateringen van de Commissie.
Tuinlid 39 vraagt in de mededelingenkast de lijst op te hangen met de data en de paden die gecontroleerd worden. Alzo zal geschieden.
Tuinlid 68 meldt zich aan als derde lid van de Tuin Controle Commissie. Zijn kandidaatstelling wordt zowel door de Commissie als de vergadering met applaus ontvangen.
Verder zijn er geen verslagen.

11. BENOEMING ROB VAN DER VLIS TOT LID BOUW- EN TAXATIECOMMISSIE

Tuinlid 50 geeft aan dat deze Commissie uit drie personen zou moeten bestaan. De voorzitter geeft aan dat de Commissie met het lidmaatschap van tuinlid 41 nu uit drie personen bestaat. Alleen een van de leden woont op dit moment buiten de stad en is dus niet in de gelegenheid om aanwezig te zijn.
Tuinlid 57 vraagt de voorzitter wat de competenties zijn van deze kandidaat om zich voor deze Commissie te melden.
De voorzitter geeft het woord aan Tuinlid 41. Deze geeft aan dat hij de vorige dag de cursus "Taxeren van Tuinhuizen" van de AVVN heeft bijgewoond en in zijn werkzame leven met bouwactiviteiten meerdere malen te maken heeft gehad. De vergadering gaat akkoord met zijn benoeming.

12. STAND VAN ZAKEN NATUURLIJK TUINIEREN

Tuinlid 64 geeft aan dat in juni 2016 door de AVVN de keuring zal plaatsvinden voor de vierde stip voor ons complex. Er zijn inmiddels vele werkzaamheden hiervoor verricht, zoals het aanleggen van een kruidentuin, een insectenhotel, werkzaamheden aan een bijenhotel in de vorm van een honingraat. Daarnaast zijn er bijna 100 verschillende planten geplant. Het is veel werk wat wordt verricht door de groep Natuurlijk Tuinieren, die wij dan ook veel dank verschuldigd zijn. Applaus volgt.
Inmiddels er en een kantelstuw geplaatst waardoor onze sloten weer in verbinding staan met ander water. Het voorgenomen baggeren van de sloten is nu definitief geworden. De uitvoering zal tussen september 2016 en januari 2017 plaatsvinden. De door het Hoogheemraadschap ingeschakelde peilmeesters hebben geconstateerd dat alle sloten gebaggerd dienen te worden.
De voorzitter geeft aan dat het onderhoud van een deel van de slootkanten te wensen overlaat. Hij zegt dat hier in de toekomst nog veel te winnen valt.

13. VOORTGANG HERZIENING HUISHOUDELIJK REGLEMENT

De voorzitter geeft uitleg over de voorgang. De intentie is dat de Commissie met een voorstel komt, dat eerst ter kennisgeving aan de leden zal worden toegestuurd. Daarna zullen de leden zich in een aparte ALV hierover uitspreken.

14. RONDVRAAG EN SLUITING

Tuinlid 57 spreekt zijn ongenoegen uit dat de stukken van deze vergadering bij aanvang van de vergadering zijn uitgereikt. De voorzitter geeft aan dat het niet de voorkeur van het bestuur heeft, maar dat dit door bijzondere omstandigheden is gekomen. Wat het bestuur betreft is dit dan ook eenmalig en zullen de leden in de toekomst tijdig de stukken ontvangen.

Voorts geeft tuinlid 57 aan dat hij het plan van de Tuin Controle Commissie om de controle om 12.00 uur te houden afbreuk doet aan de ALV, omdat deze dan persé om 12.00 uur moet zijn afgelopen. De voorzitter geeft aan dat dit in geen geval zo is. De Commissie heeft de ALV aangegrepen als controle datum, omdat dan veel leden toch aanwezig zijn. Het was geenszins de bedoeling om de vergadering te haasten. Mocht de vergadering uitlopen, dan zal de controle ook later beginnen.

Ten slotte vraagt tuinlid 57 hoe het bord bij de brug daar komt met de vermelding dat wij een tuinpark zijn en of de leden hierin gekend zijn. De voorzitter geeft het woord aan tuinlid 64, die langer bestuurslid is dan hij en hij ook nooit anders dan dit bord heeft gezien. Tuinlid 64 laat weten dat wij dit bord als dank voor de steun aan het project "Tuinparken in de Wereldstad aan Zee" hebben ontvangen en het bord destijds geplaatst is, toen tuinlid 57 nog voorzitter was van onze vereniging.

Niets meer aan de orde zijnde dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en komst en sluit de vergadering.

-0-

Volgende Algemene ledenvergadering:
Zaterdag 22 oktober 2016
Aanvang 10:30 uur

-0-

Huh? Zijdepad?

Denk je dat ons tuincomplex gelegen is aan het Isabellaland in Den Haag, zit er 'ineens' een bordje op ons verenigingsgebouw met de naam Zijdepad 225 Leidschendam.....

Ja, dat hebben wij weer. Ons tuincomplex ligt deels op het grondgebied van de gemeente Den Haag en deels op het grondgebied van de gemeente Leidschendam-Voorburg.

En laat ons verenigingsgebouw nou op het grondgebied van Leidschendam-Voorburg liggen en dat betekent dat je tegenwoordig een kadastraal huisnummer moet hebben dat ook op het gebouw zichtbaar moet zijn aangebracht.

Nieuwsgierig waar die straatnaam vandaan komt....?

Het Zijdepad is het rijwielpad dat in het verlengde ligt van de Appelgaarde in Voorburg, dus precies aan de andere kant van het spoor. Gelukkig wordt het adres Zijdepad 225 verder niet gebruikt. Gelukkig maar want hoe maak je een postbode van slag?

Het Zijdepad wordt ook gezien als de scheiding tussen de Waterschappen Rijnland en Delfland.

Op het Zijdepad in Leidschendam/Voorburg is een kunstwerk aangebracht op de grens van de waterschappen Rijnland en Delfland

-0-

Verzekeringen

Voor hen die via onze vereniging een verzekering hebben afgesloten voor hun kostbare bezit, hieronder de polisvoorwaarden op een rij.

Zicht risico- en verzekeringsadviseurs

Polisnummer A00B424691 VTV Mariahoeve

Brand/storm/vliegtuigschade

De tuinhuisjes zijn collectief verzekerd tegen de risico's brand/storm/vliegtuigschade bij **Zicht bv**.
Onder deze verzekering (per tuinnummer) vallen de opstallen: huisje, schuur en eventuele kas en ook de inboedel/tuininventaris hierin.
De verzekerde som bestaat uit de herbouwwaarde van deze opstallen en daarbij opgeteld de nieuwwaarde van wat zich in de opstallen bevindt.
Bij schade wordt gecontroleerd of het verzekerde bedrag toereikend is.
Het is daarom heel belangrijk regelmatig de verzekerde som op juistheid te controleren, mede omdat het bedrag niet is geïndexeerd.
Bij een te lage verzekerde som wordt bij schade onderverzekering toegepast. Dit betekent dat de schade niet geheel kan worden vergoed. De formule die hiervoor wordt gehanteerd is
verzekerde som x de schade : werkelijke waarde (eventueel -/- eigen risico).
Bij stormschade is een eigen risico van toepassing van 2 o/oo van de verzekerde som met een minimum van € 227,= en een maximum van € 454,= per gebeurtenis.

Inbraak

De verzekering kan worden uitgebreid met een inbraakdekking.
Deze dekking is op basis van premier risque wat betekent dat niet de volle waarde hoeft te worden verzekerd. Eventuele inbraakschade (diefstal van goederen uit het huisje met sporen van braak) wordt vergoed tot maximaal de verzekerde som en tot maximaal de geleden schade.
Iedere eigenaar kan zelf besluiten dit risico wel of niet mee te verzekeren.
Minimum te verzekeren som is € 908,= en maximum is € 4.538,=
Uitgesloten zijn: rijwielen, bromfietsen, antiquiteiten, verzamelingen, lijfsieraden, foto-en filmapparatuur.
Gedurende de periode van 1 oktober tot 1 april tevens audio-visuele- en computerapparatuur met toebehoren.
Er is geen eigen risico.

Glas tuinhuis

Ook kan glasschade aan het tuinhuis en de eventuele schuur worden meeverzekerd (een eventueel aanwezige kas valt hier niet onder).
Hierop is verzekerd breuk van glas in ramen en deuren dienende tot lichtdoorlating.
Er is geen eigen risico.

Glas broeikas

Glasschade aan de broeikas (geen platglas) kan worden meeverzekerd, maar alleen in combinatie met een verzekerd tuinhuis.
Er is geen eigen risico.

Algemeen

-Uitsluitend aangebouwde opbergkisten (aan de huisjes vast) vallen onder de dekking van de polis. Voor wat betreft de inbraakdekking dienen deze deugdelijk afgesloten te zijn.
-Opstallen die in slechte staat verkeren zijn niet acceptabel voor de verzekering.
-Zonnepanelen, bevestigd op het dak van het tuinhuis (niet op palen e.d.) zijn meeverzekerd tegen diefstal, mits geplaatst volgens voorschrift van de leverancier. Foto's worden opgevraagd van hoe de panelen bevestigd waren.
Buiten het tuinseizoen bij voorkeur verwijderen en thuis opslaan (indien mogelijk) evenals omvormers/accu's etc.
-Diefstal van (koperen) leidingen, geisers etc. aan de buitenzijde van het huisje is **niet verzekerd** als er ten opzichte van het huisje niet is ingebroken.

Als gedurende het verzekeringsjaar een broeikas wordt meeverzekerd tegen glasschade dan wordt hiervoor aanvullende premie berekend door middel van afgifte van een polisblad met poliskosten.

Overige wijzingen worden tijdens het verzekeringsjaar niet berekend. Dit geldt ook voor verlagingen en opzeggingen. M.a.w. opzeggen kan alleen per premievervaldatum en moet uiterlijk 1 maand ervoor bij Zicht bekend zijn.

Wijzigingen kunnen op elk moment via het bestuur aan ons worden doorgegeven d.m.v. een opgaveformulier.

Enkele tips en advies

Maak het inbrekers onaantrekkelijk door alle waardevolle en diefstalgevoelige goederen mee naar huis te nemen.

Dit geldt ook voor zonnepanelen. Als dit enigszins kan vragen wij u de panelen buiten het tuinseizoen mee naar huis te nemen en daar op te slaan.

Laat gordijnen open en laat zien dat er niets te halen valt.

Laat geen lucifers, aanstekers of dergelijke achter.

Controleer bij het verlaten of alle ramen en deuren goed zijn afgesloten (ook bovenlichtjes).
Op de deuren bij voorkeur secustrips en dievenklauwen aanbrengen.

De laatste jaren worden (landelijk) veel koperen leidingen etc. ontvreemd of vernield.
Mogelijk bent u hier zelf ook wel slachtoffer van geweest.
Koperdiefstal gaat vaak gepaard met grof geweld en herstel kost veel tijd en geld. Dit is op zich al vervelend en al helemaal als de verzekering geen dekking biedt omdat de daders het huisje niet hebben opengebroken en dus niet binnen zijn geweest.
Door het vervangen van koperen leidingen door kunststofleidingen, zoals tyleenslangen (en hulpstukken) wordt een bezoek door ongewensten op dit punt minder aantrekkelijk.
Dit materiaal is voor hen niet de moeite waard.
Door het nemen van een aantal maatregelen kunnen we proberen het risico verzekerbaar en uw verblijf aangenaam te houden.

Zicht B.V.

Onze penningmeester, Sigmar van der Vlis, maakt voor ons hierbij nog de volgende opmerkingen:

"Hieruit blijkt dat wij inderdaad zijn verzekerd tegen brand. Betreft het glas is het goed om te weten dat als je een glasdekking hebt, dit alleen voor het huisje geldt. Dit geldt dus niet voor de kas. Dit is een andere verzekering. Misschien is dit goed om extra te vermelden.

Uit het overzicht van alle leden zie ik dat bijna iedereen die een verzekering heeft, ook glas heeft meeverzekerd.
Echter zijn er maar drie tuinen die hun kas hebben verzekerd."

-0-

EHBO groenten

Gelukkig mochten we van onze eigen Evelien Lems weer een artikel van haar in deze Plantaardig opnemen.

Het leuke van een (modern) kruidenvrouwtje zijn, is dat je boodschappen tevens dienst doen als EHBO doos. Lekker efficiënt én voordelig. Zo leg je in een handomdraai helende kompressen en wikkels aan, niet met een verbandje, maar met groenten en specerijen. Gewoon voeding die jij ook in huis hebt en wat je heel makkelijk kunt gebruiken om pijnlijke plekken zoals bij een ontsteking te verlichten. Leuk!

Daar gaan we dan, voor elke kwaal een groente. Wat gebruik je waarvoor:

Eczeem of gordelroos? Kool!
Kool werd vroeger 'dokter van de armen' genoemd. Je kunt het inzetten bij veel verschillende ongemakken. Dat klinkt misschien gek bij een doodgewone kool, maar vroeger was het de normaalste zaak van de wereld. De witte, of savooiekool kan helpen bij: eczeem, insectenbeten, gordelroos, kneuzingen en andere ontstekingen of pijnlijke plekken in de huid. Dat is best een

indrukwekkende lijst voor 'gewoon' een kool, toch? Het blad van de kool activeert de reinigende werking van de huid en zo verwijdert het opgehoopte gifstoffen.

Hoe gebruik je de kool?
Je gebruikt de dikke buitenste bladeren. Verwijder de nerven en kneus de bladeren met een deegroller (of rol een fles er overheen). Als er vocht uit de bladeren komt, dan is je huis-tuin-en-keukengeneesmiddel klaar om op de gewonde plek te leggen. Plaats over de koolbladeren een doek die de boel goed op zijn plek houdt. Na 12 uur ververs je de bladeren.
Ook kun je het koolblad in zijn geheel in de koelkast leggen, want koud in je bh helpt het de ongemakken van stuwing enigszins te verlichten.

Verkouden? Drink een gember-cocktail

Bij een opkomende verkoudheid (dus wel in het beginstadium, niet als het snot al in de rondte vliegt), is gember thee een topper. Laat zo'n 2 cm gember 5 minuutjes koken, samen met wat cayenne peper, kurkuma en sap van een citroen. Heb je behoefte aan wat zoetigs, doe er dan een theelepeltje rauwe honing en een snufje kaneel door. Doe de honing er als laatste bij, als de thee niet meer loeiheet is, dan behoudt je de gezonde effecten de rauwe honing.
Deze combinatie van ingrediënten werken ontstekingsremmend en hebben een antibacteriële werking. Het werkt stimulerend op je bloedsomloop waardoor gifstoffen sneller uit je lichaam worden afgevoerd. Na een paar koppen van deze thee voel je je snel weer beter.

Verstopte neus? Neem een ui
Een verstopte neus hebben we allemaal weleens. Dat is op zich geen probleem, pas 's nachts wordt het echt vervelend als je er niet van kan slapen. Er zijn hele effectieve neussprays verkrijgbaar die direct na gebruik zorgen dat je neusslijmvliezen slinken en jij weer vrij kan ademen. Dat klinkt bijna perfect, maar helaas is dat niet het geval. Als je deze neussprays van niet-natuurlijke ingrediënten langer dan 5 dagen achter elkaar gebruikt heb je grote kans op een chronisch verstopte neus en dan ben je nog veel verder van huis. En dat is nog maar een van de bijwerkingen.
Dus, volgende keer als je naar lucht ligt te happen, ga dan niet voor de neusspray maar pak een ui, snij hem in stukken en leg hem op je nachtkastje. Het is

datzelfde prikkelende stofje waar je door staat te huilen in de keuken, dat ervoor zorgt dat je de hele nacht vrij kan ademen en heerlijk rustig kan slapen.

Ontstekingen en puistjes? Lijnzaad!
Als je een ontsteking hebt, bijvoorbeeld aan je nagelriem dan kan je dat oplossen met lijnzaad. Het onttrekt de warmte uit de ontsteking. Je kan het ook gebruiken bij puistjes. Het enige wat je hoeft te doen is het lijnzaad breken, een paar uur weken en dan op je huid smeren. Hoe makkelijk wil je het hebben?
Koorts bij baby's en kinderen? Citroensokjes!
Koorts is erg vervelend, maar het is niet per definitie slecht. De hoge temperatuur heeft een functie: het zorgt ervoor dat je metabolisme verhoogd wordt, waardoor beschadigde cellen en weefsels sneller kunnen herstellen. Het zorgt er tevens voor dat je lichaam afweerstoffen maakt en het versterkt het immuunsysteem. Om de koorts bij baby's en hele kleine kinderen toch op een subtiele manier wat te verlagen en het zodoende wat dragelijker voor ze te maken, kun je ze citroensokjes aandoen. Let op: het is belangrijk dat je dit alleen doet wanneer het hele lichaam, inclusief de voeten warm zijn. Wat is een citroensokje? Letterlijk een sokje volgezogen met citroensap. Hoe maak je ze? Knijp een citroen uit in een kom koel water. Drenk katoenen sokken in het vocht, knijp ze uit en trek ze aan met droge wollen sokken er overheen. Trek de sokjes na 20 minuten weer uit, of eerder wanneer de voeten en benen zijn afgekoeld. De citroensokjes zorgen ervoor dat de hitte uit het hoofd, naar beneden wordt getrokken. Als op een later tijdstip de hoge koorts weer terug is kun je het weer herhalen. Pak je kindje niet te dik in, zodat de warmte weg kan en zorg dat het voldoende vocht binnen krijgt.

Likdoorns en wratten? Knoflook helpt!
Een likdoorn of eksteroog, is verhard eelt wat naar binnen is gegroeid. Smeer het gebied rond de likdoorn eerst goed in met kokosolie (of vaseline). Snijd daarna een horizontaal plakje uit het dikste gedeelte (vaak het midden) van een teen knoflook. Leg het plakje op de likdoorn en plak vast met een pleister. Ververs dagelijks. Als het

erg vervelend voelt, kun je ervoor kiezen het alleen 's nachts te doen. Hoe werkt dit? Knoflook werkt bloed verdunnend, goed voor de doorstroom en antibacterieel.
Deze zelfde looksoort werkt bij wratjes. Wratten zijn goedaardige gezwellen van de huid. Ze gaan vanzelf weg, maar dit kan lang duren en omdat het een virus met zich meedraagt, zijn wratten besmettelijk. Daarom is het fijn dat je ze kunt laten verdwijnen met iets simpels als knoflook. Je behandelt wratten hetzelfde als likdoorns. Met een plakje op de plek. De antibacteriële werking van de knoflook gaat de strijd aan met het virus dat de wrat met zich meedraagt. Bij kleine likdoorns en wratten kan het ongeveer een week duren voordat je resultaat ziet.

Aan de dunne? Braambladeren!
Braam werkt goed tegen diarree. Je kunt door te kauwen op het blad van een braam de diarree verminderen. Echt waar. Let wel goed op de eventuele stekels, die wil je niet in je mond. De vrucht zelf helpt ook, maar de werking van het blad is sterker door de hoeveelheid looistoffen die er inzit.
Misschien heeft niet iedereen een bramenstruik in zijn tuin of op het balkon, maar daar is een oplossing voor. Er is een ontzettend leuke app waarmee je op kunt zoeken wat er bij jou in de buurt groeit. Als je zoekt op braam en inzoomt op jouw locatie, zie je direct waar je moet zijn. Daar wordt je toch wild-enthousiast van? Deze (gratis) app heet Wildplukwijzer.

Zo fijn, je keuken als medicijnkast. Mocht je trouwens enthousiast zijn geworden en gaan experimenteren; gebruik dan geen mosterdzaad direct op de huid. En laat het vooral geen 3 kwartier liggen, daar krijg je blaren van. Dit heb ik ‘the hard way’ geleerd. Overigens was ik wel van mijn hoest af de volgende dag.

Zo leuk om bezig te zijn met groenten en specerijen op een hele andere manier…

Tekst: Evelien Lems

Lees meer op www.amberalbarda.nl

Better®
BY AMBER ALBARDA

-0-

Het gastenboekje

Sinds enige tijd hangt er aan het publicatiebord een gastenboekje. Misschien dat niet iedereen er even in bladert, maar uw redacteur natuurlijk wel! Zie hieronder enige opmerkingen van gasten!

Mooi stukje natuur tussen de huizen

Als buurtbewoner vind ik deze tuinen erg mooi gedaan

Heerlijk ontspanningsplek tijdens onze lunchpauzes

Mooi tuincentre!

Wat een lieve mensen werken hier aan de natuur!

Mooie bijenkist

Bedankt vriendelijke mensen dat we in dit mooie park mogen wandelen

Ik geniet hier regelmatig met mijn kinderen van de mooie tuinen en natuur

Prachtig aangelegde stroken met natuurplanten. Ga zo door!

We komen hier al jaren tijdens onze lunchpauze. Elk jaar zien we het mooier worden en ook zijn er veel voorzieningen voor dieren

Vandaag weer lekker gewandeld op dit mooie complex

Een fantastisch complex. Het enthousiasme van leden en bestuur is overal zichtbaar!

Ik woon in de hoge flat hier tegenover en kijk vorstelijk uit op dit complex en de weilanden links. Wat ben ik bevoorrecht! Heel vaak wandel ik hier wat om te genieten. De vogels, de eenden en meerkoeten. Zag een roodborstje en twee koolmeesjes. En de rust. En ik hoef er niets voor te doen! Vanuit mijn raam zie ik zeven hoog jullie als mijn privé tuinkabouters aan het werk.

Mooie tuinen. maar jammer dat steeds moet teruglopen!

Kinderleed

In tegenstelling tot al het positieve op de vorige pagina, lazen we onlangs een droevig briefje dat aan ons toegangshek hing.

Dief

Zelf gezaaid, zelf water gegeven, zelf in de opengrond geplant en vol trots en spanning kijken ze hoe hun maïs groeit. "Dat wordt lekker smullen straks hè opa" zeggen ze. "Zeker weten, heerlijk" antwoordt opa.
Na weken zonneschijn en regen is het zover. De eerste maïskolven zijn klaar om te oogsten. Trots als pauwen lopen de kinderen achter opa aan langs het tuinpadje naar hun maïs. Ieder mag twee maïskolven oogsten om daarna lekker , samen met oma en opa, op te eten. Maar helaas, van oogsten kwam niks..... alle rijpe maïskolven waren verdwenen.
Een ongenodigd tuinbezoeker, die blijkbaar een ASO gedragsstoornis heeft, geen geweten heeft, geen gevoelens heeft, geen schaamte voelt en geen waarde en normen kent, heeft de maïskolven zelf geplukt.

Resultaat:
Twee ontroostbare huilende kleine kinderen. "Wie heeft ons maïs geplukt? Waarom? De maïs is van ons! Dat is toch stelen opa? Stelen mag toch niet opa?" Opa antwoordt "Nee jongens, stelen mag niet".

Aan de maïsdief
Waarom zoiets? In de supermarkt zijn ook maïskorven te koop.

Wees een echte vent.
Kom je excuses aan de kinderen aanbieden. Wij hebben onze kinderen en kleinkinderen geleerd om respect te hebben voor andermans spullen en er af te blijven. Jij hebt dat dus niet geleerd.

TRIEST

Nu maar hopen dat de dief (of misschien wel de dievegge) dit leest en zich hier wat van aantrekt!

-0-

Planten op vakantie in Nederland

Voortdurend worden er in Nederland onopzettelijk zaden uit andere landen aangevoerd.

Ze komen mee als verontreiniging met bulktransporten van granen of andere zaden, in zaaigoed, vogelvoer of in de potgrond van kamerplanten. Daarnaast neemt menig vakantieganger floristische souvenirs mee naar huis. Planten die uit deze zaden groeien kunnen hier alleen op vakantie zijn, maar soms blijven ze.

Planten die zich niet zelfstandig in Nederland kunnen handhaven, maar alleen hier worden aangetroffen dankzij de aanvoer van zaden uit het buitenland, worden adventieven genoemd. Een aantal weet zich blijvend in Nederland te vestigen. Deze blijvers heten neofyten. Ieder jaar wordt de De uit Zuid-Europa afkomstige Straatwolfsmelk groeit vooral tussen straattegels en grind (Bron: Pieter Stolwijk)In verre vakantieoorden kunnen zaden die aan kleren of schoenen kleven gemakkelijk door mensen worden meegenomen en bijvoorbeeld in de auto terechtkomen. Mensen die na hun vakantie hun auto schoonmaken hoeven niet verbaasd te zijn als er een jaar later Zuid-Europese planten tussen de stoeptegels groeien. Met name door het uitkloppen van automatten en het wegspuiten van aangekoekte modder in wielkasten en op banden komen de zaden op straat terecht. Spaanse dravik (*Anisantha madritensis*), Stijf hardgras (*Catapodium rigidum*) en Straatwolfsmelk (*Euphorbia maculata*) zijn soorten die zo vaste voet op Nederlandse grond hebben gekregen. Uiteraard gebeurt het ook weleens dat mensen bewust zaden van mooie planten meenemen voor thuis in de tuin.

Zuid-Europese plantenzaden kunnen op vele andere manieren ons land bereiken. In Nederlandse tuincentra worden veel planten verkocht die in Zuid-Europa gekweekt zijn. Menig onkruid vindt een lift als verstekeling in een pot. Die containerplanten leggen zo fikse afstanden af naar alle hoeken van de wereld. Bij aankopen in tuincentra krijgen plantenliefhebbers zo extra onkruiden cadeau. Sommige van deze containerplanten verwilderen in de Nederlandse natuur, zoals Zuidelijke brandnetel (*Urtica membranacea*) en Straatwalstro (*Galium murale*). Een voorbeeld van een andere route is Getande wikke (*Vicia serratifolia*). Dit plantje werd afgelopen voorjaar bij Neeltje Jans gevonden bij de finish van de eerste etappe van de Tour de France 2015. Zeer waarschijnlijk is wat zaad van deze plant van een Franse vrachtwagen afgevallen toen die bij de finish geparkeerd stond. Via (vracht)schepen worden vele soorten planten de Nederlandse havens binnen geloodst. Havens en overslagbedrijven zijn vanouds bekende vindplaatsen voor adventieven.

Zuidelijke brandnetel is waarschijnlijk als verstekeling meegelift met uit Zuid-Europa ingevoerde kuipplanten (Bron: Baudewijn Odé) De relatief milde winters van de laatste jaren maken het voor steeds meer Zuid-Europese soorten mogelijk om in Nederland te overleven. Daarnaast wordt de warmte in stenige biotopen beter vastgehouden,

waardoor het in stedelijk gebied vaak een paar graden warmer is dan in het buitengebied. Menig zuidelijke soort heeft het prima naar de zin in de Nederlandse steden, maar ook daarbuiten worden steeds meer zuidelijke planten waargenomen.

Zijn die nieuwe soorten een probleem voor de natuur in Nederland? Nee, meestal niet. Veel soorten verdwijnen normaal binnen een aantal jaar weer en anderen vinden een bescheiden bestaan tussen de Nederlandse flora. Zuid-Europese soorten blijken eigenlijk zeer zelden tot problemen te leiden, omdat ons kikkerlandje toch net iets te koud is om de concurrentie met inheemse planten aan te kunnen. Wat wel zou helpen is dat mensen in de gaten houden dat hun Zuid-Europese souvenirs niet verwilderen en ze te verwijderen zodra ze merken dat de plant buiten de tuin gaat woekeren.

Tekst: Leonie Tijsma, Ruud Beringen & Baudewijn Odé, allen FLORON

(Met dank aan Nature Today)

-0-

Ouder worden

Alleen bestemd voor lezers van 65+

Drie oude vrienden zien elkaar na vele jaren weer terug:

"Wat doe jij sinds je met pensioen bent?"
De eerste zegt : "ik fotografeer"
De tweede zegt : "ik heb een volkstuin"
De derde zegt : "ik doe opsporingswerk..."

"Opsporingswerk en in wat dan?" wordt gevraagd

"Iedere dag zoek ik mijn bril, mijn wandelstok,
mijn hoorapparaat, mijn tanden, mijn sleutels....."

-0-

De spoorlijn van onze buren

We kennen allemaal de spoorlijn van onze buren de Nederlandse Spoorwegen. En met een beetje geluk rijden de treinen niet al te snel en luidruchtig langs ons tuincomplex en blijft het geluid van de wielen over de rails aanvaardbaar. Maar die rails, daar valt heel wat over te vertellen.

De standaardafstand tussen twee spoorrails is 1,43 meter.
- Dat is een standaardmaat die overal gebruikt wordt.

Waarom is deze 'ongewone' maat genomen?
- Omdat dit de maat is die ze in Engeland hanteerden, en alle spoorwegen daarop gebaseerd zijn.

Waarom bouwden de Engelsen dit met deze afstandsmaat?
- Omdat dat dezelfde maat was die de eerste tramlijnen hadden.

Waarom gebruikten ze deze maat voor de tram?
- Omdat de mensen die de tramlijnen bouwden dezelfde maat namen van die van de afstand tussen de wielen van de huif- en andere karren.

Waarom hadden die karren nu zo een rare maat?
- Wel, als ze een andere maat namen dan braken de wielen af op de oude wielsporen in de baan-afstand tussen de wielen van de huif- en andere karren

Vanwaar kwamen die wielsporen?
- Het keizerrijk Rome bouwde voor zijn legioenen heirbanen tot in Engeland.
Deze waren overal even breed en er werden op voorhand 'groeven' in gemaakt waarin precies hun karren en strijdwagens pasten, zo werd er geen enkele wagen beschadigd. Dus, sedert dat de Romeinen hun wagens bouwden, wordt nog steeds dezelfde maat genomen voor het bouwen van de huidige treinrails.

Nu kan je je afvragen: maar waarom 1,43 meter?
- Romeinse strijdwagens werden gebouwd op de maat van het achterste van twee paarden. Nog iets: Als je de lancering van een spaceshuttle ziet, dan zie je een grote brandstoftank met daarnaast twee stuwraketten

Ingenieurs die de tank bouwden, wilden ze eigenlijk groter maken, maar de tank moest vanwaar ze gemaakt werd, tot aan de lanceerbasis vervoerd worden per trein, door een tunnel in de bergen, en die tunnel is, zoals je ondertussen al weet, zo breed als het achterste van twee paarden.

De grootte van een spaceshuttle werd dus 2000 jaar geleden al bepaald door het achterste van twee paarden. En jij dacht dat het achterste van een paard maar iets stoms was?

Alarmeren

Om vanaf de tuin te alarmeren zijn we afhankelijk van het mobiele netwerk. Maar het is een hele geruststelling om te weten dat Nederland beschikt over een van de beste mobiele netwerken.

1-1-2 bellen moet dus vlekkeloos kunnen verlopen.

Let wel: de mobiele 1-1-2 telefoontjes komen centraal binnen in Driebergen. Dus vermeld duidelijk dat je doorgeschakeld wilt worden met ambulance, politie of brandweer in Den Haag. Daarna zal de centrale van de Haagse brandweer, politie of ambulance vragen naar de juiste locatie waar hulp nodig is:

Volkstuincomplex Mariahoeve
Isabellaland 2320 postcode 2591CZ
(Hoek Isabellaland / Margarethaland)

Zorg er vervolgens voor dat iemand bij de ingang van ons tuincomplex aanwezig is om de hulpverleners op te vangen en te verwijzen!

Dirkjan en natuurlijk tuinieren

De afmetingen van openingen van bijvoorbeeld nestkastjes en egelhuisjes luisteren erg nauw. Mark Retera, ondermeer bekend van de strip Dirkjan in het AD, heeft er zo zijn eigen kijk op.....

Mark Retera begon in 1985 zijn carriere met de strip "Aksieburo Ket" voor het tijdschrift Lekker Prakken. Deze strip liep ten einde in 1989. De opvolger "Dirkjan" vergaarde eerst populariteit in verscheidene studentenblaadjes voordat hij via het striptijdschrift SjoSji aan een groter publiek zou worden voorgesteld. DirkJan is ondertussen uitgegroeid tot de leukste humorstrip van Nederland en staat in ondermeer het Algemeen Dagblad. Naast DirkJan speelt Mark gitaar in de band "Parker Machinery".

- Met dank aan het management van Mark Retera om de strips te mogen publiceren -

Tijd kopen als voorlopige oplossing bodemdaling veenweidegebied

De veenbodems in het westen en noorden van het land dalen steeds verder, met name als gevolg van ontwatering voor de landbouw. De combinatie bodemdaling en zeespiegelstijging leidt tot sterk verhoogde risico's op overstromingen, met een schadepost die kan oplopen tot tientallen miljarden euro's. Op verzoek van Rijkswaterstaat zette Cees Kwakernaak van Alterra Wageningen UR in een essay de problemen op een rij.

Vroeger, ja vroeger, toen stonden de veenweiden 's winters vaak blank en in de zomer zakte het grondwater tot slechts enkele decimeters onder het maaiveld. De bodemdaling was toen zeer beperkt, en de natuurwaarden waren hoog. Maar met ontwatering van de veengronden ten behoeve van de landbouw ontstonden de problemen. In West-Nederland ligt het slootpeil nu 50 tot 60 centimeter onder het maaiveld, in Friesland vaak meer dan een meter. De bodems dalen daar met 1 tot 2 centimeter per jaar. In grote gebieden is het veen door oxidatie al bijna verdwenen. Bestond de bodem van Nederland 2000 jaar geleden nog voor 50 procent uit veen, nu is dat nog maar 8 procent. En door klimaatverandering zou de bodemdaling nog kunnen verdubbelen. Cees Kwakernaak: "Veel dunnere veenbodems in Friesland zullen in 2100 geheel verdwenen zijn, en op plekken met dikkere veenpakketten zo'n anderhalve meter lager liggen dan nu het geval is. En met het verdwijnen van de veenbodem ontstaat ook nog een enorme hoeveelheid CO2, een aanzienlijke bijdrage aan het klimaatprobleem."

Bodemdaling en CO2 zijn niet de enige problemen waar we mee te maken hebben. Volgens het warmste klimaatscenario van het KNMI zal de zeespiegel rond 2100 zo'n 85 centimeter hoger liggen dan nu. Dat is dus slechts de helft van de verwachte bodemdaling op sommige plekken. "Duidelijk is dat de combinatie van zeespiegelstijging en nog sterkere bodemdaling leidt tot verhoogde risico's op overstromingen," zegt Cees Kwakernaak. Voor De Lichtkogel, het tijdschrift van Rijkswaterstaat voor de dialoog met de doelgroepen, zette hij de problemen op een rij. De kosten voor waterbeheer en dijkonderhoud zullen de komende jaren fors toenemen. In het Friese veenweidegebied met zo'n 30 procent, oftewel 3,5 miljoen euro per jaar. En de kosten van het herstel van verrotte houten funderingen en verzakte rioleringen in het bebouwde gebied kunnen volgens Deltares voor heel Nederland oplopen tot tientallen miljarden euro's.

Uiteraard vroeg De Lichtkogel ook om de oplossingen op een rij te zetten. En de oplossing, in technische zin, is heel simpel: trek het grondwaterpeil weer op tot maaiveldhoogte. "Maar," zegt Kwakernaak, "in dat geval maakt het typisch Hollandse veenweidegebied plaats voor uitgestrekte veenmoerassen. Ook typisch Hollands, maar

dan van ons verleden, en dat vinden we met z'n allen nu niet meer wenselijk. De oplossing moeten we dus zoeken in maatwerk. Op sommige plaatsen zal vernatting de enige oplossing zijn, op andere plaatsen kun je denken aan hydrologische buffers. Ook de teelt van gewassen die het op natte gronden goed doen, kan plaatselijk een oplossing zijn."

Maar de veehouderij is en blijft op veel plaatsen in het veenweidegebied dominant. Nattere bodems zijn voor veehouders onaanvaardbaar. "En toch is het ook daar mogelijk de bodemdaling met de helft te beperken," zegt Kwakernaak. Innovatieve drainage- en infiltratiesystemen, die permanent onder slootwaterpeil liggen, kunnen ervoor zorgen dat het grondwater in droge tijden veel minder ver uitzakt, waardoor de bodemdaling geremd wordt, en in natte tijden het overtollige water snel afvoeren, wat in het voordeel van de boer is. Er zijn ook al experimenten met grootschalige toepassingen in Zuid-Holland en Utrecht."

En kunnen we met al deze deelmaatregelen de problemen van de combinatie bodemdaling en zeespiegelstijging blijvend het hoofd bieden? Cees Kwakernaak: "Nee, zo'n aanpak is toch vooral een kwestie van 'tijd kopen': zorgen dat het tempo van achteruitgang zoveel mogelijk omlaag gaat binnen de grenzen van onze huidige maatschappelijke opvattingen over veenweidegebieden. Maar wie kan zeggen hoe we over een halve eeuw aankijken tegen deze gebieden? Misschien is er dan veel meer behoefte aan open water, aan moerasplanten voor biobased producten, aan verdere reductie van CO2? Laten we dus zo voorzichtig mogelijk blijven omgaan met de veenbodem als drager van huidige en toekomstige waarden van natuur en economie."

Met dank aan: Alterra Wageningen UR

-0-

Stukje veenweidegebied, vlakbij ons in Voorburg-Leidschendam

-0-

Over 200 jaar topografie

Op 18 februari 1815 werd het Topographisch Bureau opgericht. Sinds die datum verzamelt en ontsluit de Nederlandse overheid geografische informatie: bijvoorbeeld over de ligging van wegen, water, bebouwing en landbouwgrond.

Later ging het Bureau verder onder de naam Topografische Dienst. In 2004 werd de Dienst onderdeel van het Kadaster.

Hiermee haalde het Kadaster jarenlange ervaring met het verzamelen van geo-informatie in huis. Een resultaat om trots op te zijn: 200 jaar topografische kaarten van topniveau. Om dit niveau te behouden investeren we in innovaties, waar mogelijk in samenwerking met overheden, het bedrijfsleven en de wetenschap. Door nieuwe methoden en technieken hebben gebruikers nog meer plezier van onze kaarten. Deze zijn actueler dan ooit en sinds kort bieden we zelfs een topografische kaart aan in 3D. Om 200 jaar topografie te vieren is deze tijdreis-app gemaakt. ontdek met de app 200 jaar aan topografische gegevens van nederland!

Ga naar de website van het Kadaster om de app te downloaden en kijk hoe bijvoorbeeld jouw geboorte- of woonplaats zich in de loop der jaren heeft ontwikkeld!

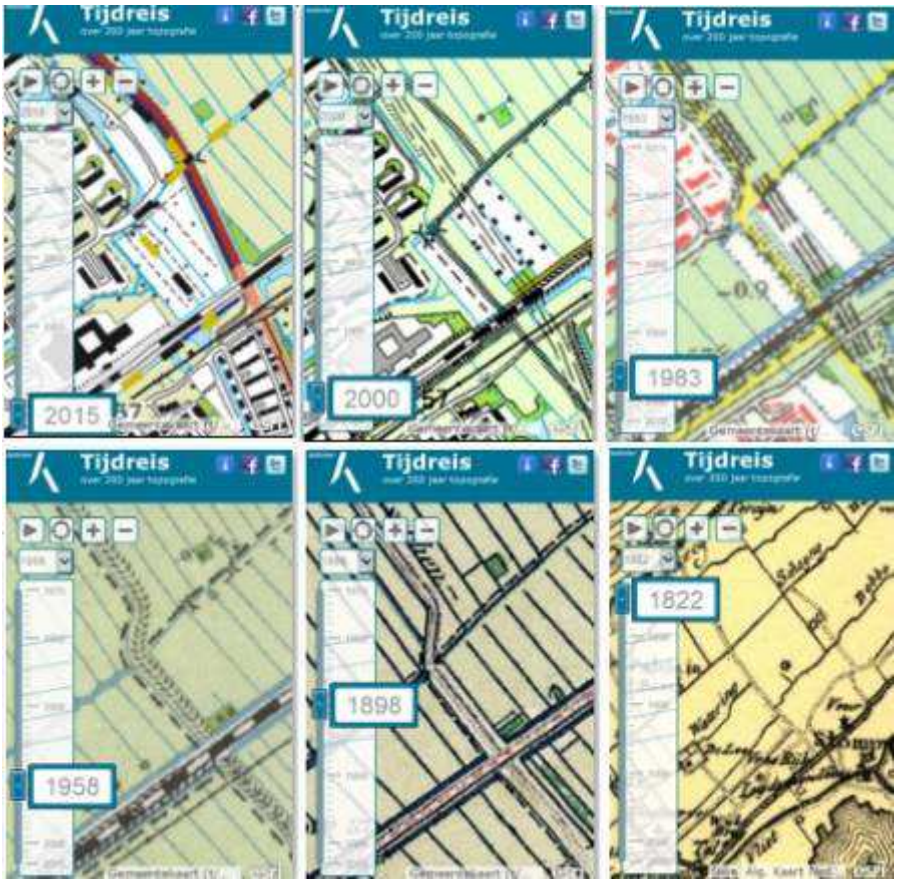

Paul van Kan, leuk dat je ons op deze mogelijkheden hebt geattendeerd!

De stuw in de Schenk werkt nog steeds als een "tierelier"!

Ook in de juni-uitgave van het bulletin van het Wijkberaad Mariahoeve werd aandacht besteed aan onze inspanningen

Bulletin
Wijkberaad Mari

Jaarvergadering Wijkberaad Mariahoeve

Zomerfoest Mariahoeve
24 september 2016
13.00 tot 18.00 uur
Pleintje Zwedenburg
Zie verder: blz. 4

Ecologische verbindingszone "De Schenk" weer in ere hersteld!

In Den Haag zijn 12 ecologische verbindingszones. Dankzij deze verbindingszones worden groengebieden met het buitengebied en met elkaar verbonden. Het groen krijgt hierdoor de ruimte om zoveel mogelijk natuurlijk te groeien. Via de zones verplaatsen planten en dieren zich gemakkelijk van het ene naar het andere gebied. Een waardevol natuurgebied is de Schenkstrook. De Schenk verbindt het 17de-eeuwse landschap van het veenweidegebied van de Duivenvoordse Veenzijdse polder met het centrum van de stad.

Aanleg van de N14

Met de aanleg van de nieuwe weg, de N14, werd rekening gehouden met de ecologische verbindingszone en werd een grote zinker onder de weg gerealiseerd waardoor de verbinding niet werd onderbroken. Maar tegelijkertijd werd een paar meter verder een dam aangelegd waardoor "De Schenk" toch nog werd geblokkeerd.
Medio 2010 begon Volkstuindersvereniging "Mariahoeve" zich ernstig zorgen te maken over de waterkwaliteit van de op hun tuincomplex bevindende sloten en de sloten rondom het tuincomplex. Uit onderzoek van de tuinvereniging bleek dat in de naast de N14 aangebrachte dam geen duiker was aangebracht, waardoor er geen water meer kon stromen vanuit de Duivenvoordse Veenzijdse polder verder onze wijk in. De vereniging heeft vervolgens de ongewenste situatie in een rapport vastgelegd en deze rapportage (aanvankelijk tevergeefs) aan verschillende partijen aangeboden.

Ten slotte

Uiteindelijk bleken medewerkers van het waterschap Delfland zich de situatie aan te trekken en na veel voorbereidend werk is de dam onlangs vervangen door een 'kantelstuw" die ervoor zorgt dat er wel water vanuit de polder (beheersgebied waterschap Rijnland) naar "ons" kan stromen, maar niet andersom. Met de constructie van de kantelstuw is rekening gehouden met het visbestand. Vissen kunnen zonder problemen de kantelstuw passeren en in onze wijk rondzwemmen.

Wilt u de kantelstuw bewonderen? Loop of fiets vanaf de hoek Isabellaland/Margarethaland langs de ingang van volkstuindersvereniging Mariahoeve richting het wandel- en fietspad langs de N14.

Afgelopen mei werd de kantelstuw in gebruik genomen waardoor de ecologische verbindingszone "De Schenk" na jaren weer in ere is hersteld!

Foto's: Bert Blom

-0-

Tuincontrole

Van de (vrijwilligers!) van de tuincontrolecommissie ontvingen wij een verhelderend stukje

De tuincontrolecommissie.

De statuten van onze vereniging bepalen dat het bestuur verplicht is een tuincontrolecommissie in te stellen (Art.14.1).
De tuincontrolecommissie ziet toe op de naleving van het huishoudelijk reglement m.b.t. het gebruik van tuinen (Art. 14.4).

Het huishoudelijk reglement geeft onder artikel 25.2 aan wat de taken van de de commissie zijn en hoe een en ander wordt uitgevoerd.

De tuincontrolecommissie verricht haar controles op basis van een tuinreglement. Dit houdt o.m. in dat wordt gecontroleerd op door de vereniging en derhalve door de leden vastgestelde normen.

De huidige commissie heeft besloten tweemaal jaars te controleren : aan het begin van het tuinseizoen en bij het aflopen van het seizoen. Daarnaast is besloten het tijdstip van controles aan te kondigen. Dit geeft de betrokken tuinder de mogelijkheid bij de controle aanwezig te zijn en zo nodig met de commissie in overleg te treden .

Iedere tuinder kan overigens zelf, aan de hand van het tuinreglement, nagaan of zijn manier van tuinieren voldoet aan dat reglement. De tuincontrolecommissie beveelt iedere tuinder graag aan (nog eens) kennis te nemen van het tuinreglement. Dit kan discussies voorkomen.

De volgende tuincontroles zullen plaatsvinden op deze data:

17 september, vanaf 12 uur: Kraaienpad tuinen 1-27.
24 september, vanaf 12 uur: Reigerspad tuinen 28-47.
1 oktober, vanaf 12 uur: Mezenpad tuinen 50-78 en Ooievaarspad 79-82.
De eventuele nacontrole zal plaatsvinden op 29 oktober.

De tuincontrolecommissie bestaat uit drie verenigingsleden: Bram Franken, Andre de Prez en Jacques Vork.

-0-

Vogels voeren

Vogels kunnen straks wel wat extra's gebruiken. Warm blijven in de kou kost veel energie. Door sneeuw en ijs is het voedsel voor vogels in de vrije natuur minder goed te vinden. Help daarom de vogels in uw tuin een handje.

- **Voer gevarieerd**:
  Ook vogels houden van een veelzijdig menu. Voer bijvoorbeeld zaden pinda's en vetbollen, maar ook rozijnen en appels. **Geef geen vloeibare olie, margarine en zoute producten.**

- **Voer op verschillende plaatsen**:
  Mezen hangen graag aan een vetbol, vinken en merels scharrelen liever op de grond. Strooi daarom voer op de grond en voedertafel, maar hang bijvoorbeeld ook een voedersilo en vetbollen op.

- **Voor elke vogel wat wils**:
  Iedere vogel heeft zo eigen eetgewoonten. Winterkoninkjes eten insecten en merels houden van rozijnen. Een pimpelmees hangt graag aan een vetbol en mussen en vinken eten zaden.

- **Water is geen probleem**:
  Vocht is in de winter niet zo'n probleem voor vogels. Ze nemen gewoon een hapje sneeuw of rijp. Ook kunt u wat ijs vergruizen, zodat ze dit kunnen oppikken. **Geef nooit melk, dit is erg ongezond.**

- **Hang een nestkast op**:
  Wanneer u nu een nestkast ophangt, kunnen vogels er alvast aan wennen, voor wanneer het straks lente wordt. En in de winter wordt een nestkast vaak als slaapplek gebruikt.

Vogelbescherming
NEDERLAND

Nieuwe bebording

De bebording van onze paden werd wat slechter. De enige bescherming van de (papieren) geplastificeerde borden was een plexiglas afdekplaatje.

Gelukkig hebben we Erwin van der Vlis die, ondanks dat hij geen lid is van de vereniging, onze vereniging een warm hart toedraagt. Erwin is niet alleen geregeld een uitstekend gastheer in ons Tuinpaviljoen maar blijkt ook in staat om duurzame borden te maken.

En zie hier het (geweldige) resultaat:

Erwin bedankt!

Vakjargon

Als je wat in tuinboeken snuffelt, kom je geregeld termen tegen waarvan je denkt: kan het niet duidelijker?

Een "loot"
Als een knop uitloopt ontstaat er een tak. De eerste zomer en winter wordt zo'n tak een "loot" genoemd. (ja, ja.....)

Een "twijg" of een "tak"
Na de winter, als er nieuwe loten ontspringen, noemen we de loten van het vorige jaar "twijgen". De naam "twijg" houdt hij dan tot het volgende voorjaar en daarna noemen we hem een "tak". (zoiets als een kalf - pink - vaars - koe.....?)

Een "waterloot"
Dan blijken er nog bijzondere soort takken te zijn, de "waterloten". Deze kunnen ontstaan door het snoeien en onderscheiden zich van de overige takken, doordat zij in een zeer hoog tempo loodrecht omhoog groeien.

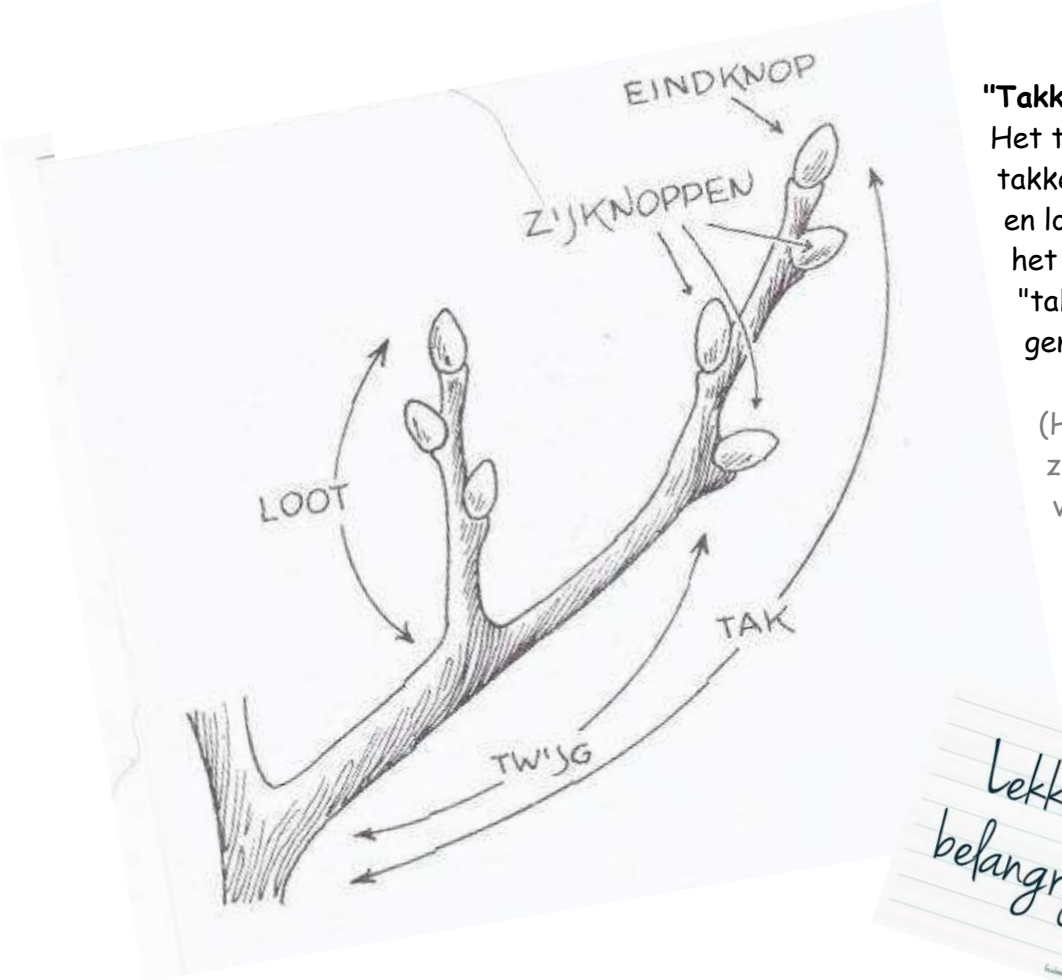

"Takkenstelsel"
Het totaal van takken, twijgen en loten wordt het "takkenstelsel" genoemd.

(Had ik bijna zelf kunnen verzinnen!)

Kort nieuws

Afscheid AVVN voorzitter Chris Zijdeveld
Na 'eeuwig' voorzitter te zijn geweest van het AVVN, heeft Chris Zijdeveld het stokje doorgegeven aan Ruud Grondel. Chris zal niet helemaal uit beeld verdwijnen want hij blijft "ambassadeur". Het tuinbloed kruipt uiteindelijk toch waar het niet gaan kan. Chris bedankt en Ruud succes!

Het nut en mogelijkheden van het opvangen van regenwater
Door ons tuinlid Bart Fennema op geattendeerd: "Ik las net deze website met veel interesse https://www.rainproof.nl/. Het gaat weliswaar over Amsterdam, maar is zeker ook van toepassing op het Haagse. Kijk voor een voorbeeld maar eens naar deze folder: https://www.rainproof.nl/sites/default/files/downloads/rainproof-hoveniers-folder.pdf
Ik zag op een andere website nog zo'n leuk stuk over een groene stad: https://stedenintransitie.nl/stadbericht/amsterdam-wordt-rainproof"

Extra kadootje van de gemeente
Als waardering voor alle mensen die samen actie ondernemen om hun omgeving schoner, veiliger of prettiger te maken wordt door de gemeente geregeld "De Gulden Klinker" uitgereikt. Om de waardering nog eens extra te onderstrepen werd door de gemeente

afgelopen mei een bustoer door Den Haag aangeboden. Onder leiding van het bekende Haagse duo Sjors en Co (Rob Andeweg en Fred Zuiderwijk) werden diverse bijzondere Haagse plekjes bezocht. Deze ras Hagenezen wisten op humoristische wijze details te vertellen die afgestudeerde historici het schaamrood op de kaken doet krijgen. Fijn dat enkele van onze leden konden meegenieten van deze bijzondere middag.

Meer groen in de binnenstad
De omgeving van het Wijnhavenkwartier, de Zwarteweg, het Lage Zand. de Turfmarkt en de Schedeldoekshaven wordt opnieuw met meer plantenbakken en extra bomen ingericht. Wordt straks weer gezellig wandelen daar!

Tarzan

Als je denkt dat je Tarzan alleen nog in stripboeken, films en in het theater kan tegenkomen, dan heb je het mis.

Onze eigen Tazan Joost hier in levende (blote) lijve bezig de compostbakken voor te bereiden om pompoenen te poten.

Dramatisch jaar voor vlinders door temperatuurschommelingen

In de eerste paar maanden van het jaar zijn ten opzichte van vorig jaar 45 procent minder vlinders doorgegeven en ten opzichte van 2014 zelfs 65 procent minder. Daarmee lijkt het scenario waar biologen het meest bang voor waren werkelijkheid geworden. Te hoge activiteit midden in de winter gevolgd door een lange periode met grote temperatuurschommelingen en weinig voedsel. (Nature today)

Bomen kappen voor schonere lucht?

Denk je dat bomen zorgen voor schone lucht..... blijken op de Raamweg in Den Haag bomen te zorgen voor vieze lucht. Vervuilde lucht zou door de bomen zich niet goed kunnen verspreiden door de wind en blijven hangen. Voor een deel zouden ze gekapt of gesnoeid moeten worden. De Haagse Stadspartij heeft het voorstel kunnen verhinderen.

Alle vlinders en bijen weggemaaid

Wat was het mooi in dat bermpje! Al die hooibeestjes, kleine vuurvlinders en diverse wilde bijen! Op de pinksterbloemen waren vrouwtjes oranjetipje bezig eitjes af te zetten en er patrouilleerde ook een mannetje met zijn prachtige oranje vleugelpunten. Maar dan kom je een dag later terug met je fototoestel en dan schrik je je rot: alles is gemaaid! (Nature today)

Gezondheid

Na 21 jaar (!) te hebben getuinierd op ons tuincomplex hebben Alie en Hans Verkerk mede vanwege gezondheidsredenen afscheid genomen. In het verleden maakte Hans deel uit van het bestuur en verzorgde Alie ons blad "Plantaardig". Het gaat jullie goed!

"De stad vreet groen en schijt beton"

Maar liefst meer dan 10.000 handtekeningen zijn verzameld om tuinenpark Amstelglorie in Amsterdam te behouden. De gemeente wil de grond gebruiken om huizen te bouwen. Columnist en schrijver Tommy Wieringa omschreef het misschien wat cru, maar wel zeer treffend: "De stad vreet groen en schijt beton".

De avonturen van boswachter Pijl

In deze uitgave helaas geen aflevering van de spannende avonturen van boswachter Pijl. De tekenaar, Nick Groothedde, was druk bezig met de (muzikale) voorbereidingen van

de happening op 2 september en kon geen tijd vinden om de nieuwe (arbeidsintensieve) tekeningen af te krijgen. Hopelijk is er in het volgende nummer weer een vervolg.

Drones zorgen voor verstoring in natuurgebieden
Zoemende drones in de lucht kunnen best wat hinder veroorzaken. Maar onlangs werd een drone met warmtecamera ingezet om weidevogels op te sporen alvorens er werd gemaaid. En met succes, "eenmaal opgespoord worden de dieren voorzichtig opgepakt. Om te voorkomen dat ze naar mensen gaan ruiken, worden ze in gras gewikkeld. We leggen ze vervolgens in de bosrand. Dan gaan ze piepen en vliegen de ouderen d'r op een draf naartoe" , aldus boswachter Bertus Hegeman. (Bron: Natuurmonumenten)

Van Ginderen
Onze trouwe adverteerder van Ginderen heeft zijn leveringsprogramma uitgebreid. Naast de service op het gebied van elektrotechniek, inbraakbeveiliging, telefoon, data / netwerk, brandmeldinstallaties, camera installaties, intercom en videofoon levert van Ginderen nu ook complete parkeer- en toegangssystemen.

Haagse bomen
Alle (ruin 116.000) Haagse straat- en monumentale bomen zijn vastgelegd in een beheersysteem en met die informatie is een handige App gemaakt, "de Haagse Bomen App". Deze App kan je gebruiken op je smartphone of tablet. Te downloaden via www.denhaag.nl > natuur en milieu > Haagse bomen app.

Oude gereedschappen
De opa's zullen het nog wel weten. Niks geen accuboormachine, niks geen elektrische schaaf, niks geen Torx schroeven: alles gewoon met het handje!
In de vitrines in ons verenigingsgebouw is een leuke verzameling oud gereedschap bijeen gebracht. En..... natuurlijk de nodige kunst van Mitzi Meijs en Els en Piet van Steijn.

Gaatje boren duurde wel wat langer, maar milieuvriendelijker kon bijna niet!

Tuintips

Ditmaal geen opsomming van tips voor de herfst. Die tips zijn de afgelopen jaren al vaak genoeg afgedrukt in Plantaardig en op herhalingen zit niemand te wachten. Maar ben je toch op zoek naar tips en toelichtingen: die zijn te vinden op de site van ons aller AVVN (www.avvn.nl) en www.vergetentuinseizoen.nl

Wel vonden wij voor u een interessant artikel van Nature Today:

"Uit de consumentenmonitor die GFK doet in opdracht van Tuinbranche Nederland onder 10.000 consumenten die maandelijks hun uitgaven voor de tuin bijhouden, blijkt dat de omzet in de periode 2010 tot en met 2012 drie procent lager lag dan in de periode 2007 tot en met 2009. De afname is met 7 procent het grootst in het najaar. De verkoop van producten in de categorie 'Levend' stijgt, maar die van 'niet-levende' producten zoals producten voor de tuin, decoratieve tuinartikelen, tuinmateriaal/-equipment en -meubilair neemt af en dan vooral in het najaar. De laatste drie jaar werd er in het najaar gemiddeld tien procent minder aan 'niet-levende' producten verkocht, dan de drie jaar daarvoor. Intratuin becijferde dat in de afgelopen acht jaar in het najaar de omzet van tuinplanten met 13 procent daalde ten opzichte van de totale omzet tuinplanten in een jaar. In het voorjaar nam het aandeel tuinplanten juist met 7 procent toe. Experts schatten dat tegenwoordig, in vergelijking met 20 jaar geleden, 30 procent van de verkoop in tuinplanten van het najaar naar het voorjaar is verschoven.

Ook bij De Tuinen van Appeltern merkt men de invloed van Het Vergeten Tuinseizoen. Bezoekersaantallen in de maand november zijn sinds 2001 met zestig procent achteruit gegaan, terwijl er ook in de herfstmaanden nog veel tuinideeën zijn te halen in het grootste tuininspiratiepark van Nederland.

Instanttuinieren

Volgens de vakspecialisten zijn er meerdere verklaringen voor de trend. Allereerst vermindert het contact van de mensen met de natuur. Vanuit thuis en school krijgt men steeds minder mee van natuur en (moes)tuin. Verder werken we meer binnenshuis. Mensen hebben het druk en de concurrentie met andere vrijetijdsbestedingen is toegenomen. We zijn gewend aan snel resultaat en te veel gericht op instanttuinieren. De tuineigenaar heeft minder kennis over tuinieren, weet niet wat hij/zij wanneer in de tuin moet doen en vergeet veel mooie vaste plantensoorten. Boeken over tuinieren zijn anders van opzet, besteden minder aandacht aan werkzaamheden per seizoen. Verder is het assortiment aan vaste planten minder groot en datgene dat je kunt krijgen is het hele jaar verkrijgbaar. De tuinsector zelf heeft ook bijgedragen aan de trend. De tuinier wordt te weinig en op het verkeerde moment geïnformeerd over de

mogelijkheden. De kennis en de juiste voorlichting bij de tuincentra ontbreekt doordat het personeel vaak niet 'groen' is opgeleid en onvoldoende plantenkennis heeft. Daarbij komt dat de tuincentra zich in het najaar steeds vroeger richten op de kerstperiode. De buiteninrichting van de tuin krijgt maar bescheiden aandacht.

Weersomstandigheden in herfst verbeteren juist

Uit cijfers van het KNMI blijkt dat de weersomstandigheden in de herfst (vooral september en oktober) tegenwoordig in vergelijking met de jaren 80 van de vorige eeuw steeds gunstiger zijn voor de tuinier. De zon schijnt in september 25 procent en oktober 30 procent langer, de tijd dat het regent is in september met 20 procent en oktober 30 procent afgenomen en de maximumtemperatuur is ook gestegen. In het najaar is er daarnaast meer tijd om de tuin te ontwerpen en planten op tijd in de grond te krijgen. In de herfst is de grond warm en nat, de meest ideale tijd voor vaste planten om gemakkelijk aan te slaan en hun wortels diep de grond in te sturen. Bij het aanplanten in het voorjaar krijgen planten minder de kans om goed te wortelen waardoor ze gevoeliger worden voor vorst en droogte. Het toedienen van meststoffen in het najaar bevordert de opname door planten en stimuleert het bodemleven en daarmee de kwaliteit van de bodem. In het najaar en de winter kan er nog veel in bloei staan waarmee voedsel beschikbaar komt voor allerlei dieren die door de steeds hogere temperaturen langer actief blijven. Het najaar is ook het seizoen om bloembollen te poten. Doe je dat op tijd dan heb je vanaf januari al kleur. Er kunnen in de herfst nog veel groenten geteeld worden in de volle grond of in de hobbykas waaronder andijvie, knoflook, spinazie en spitskool. Verder is het natuurlijk de tijd om bomen en struiken te snoeien, zaden te oogsten en planten te vermeerderen. Doordat het najaar vergeten wordt als tuinseizoen moet de tuinsector in een kortere tijd het geld verdienen en wordt ze kwetsbaarder voor weersextremen.

Krachten bundelen

Op de bijeenkomst in De Tuinen van Appeltern kwamen 50 experts afkomstig van tuincentra, kwekers, hoveniers, brancheorganisaties, onderwijs, media en onderzoek bij elkaar. Zij signaleerden een duidelijke afname in tuinkennis bij publiek, docenten, maar ook bij experts zelf. 92 procent van de aanwezigen gaf aan dat de sector meer moet samenwerken en de krachten moet bundelen. Samen kan men de tuinier laten zien wat er in Het Vergeten Tuinseizoen in de tuin allemaal mogelijk is op het gebied van planten, snoeien, ontwerpen, plannen, genieten, eten, werken, natuur, beleven en voorbereiden op het volgende tuinjaar.

Meer informatie is te vinden op www.vergetentuinseizoen.nl. Op de website vragen vakspecialisten aandacht voor hun standpunt dat juist deze periode prima geschikt is om van alles in en rondom de tuin te doen. Er is uitleg en achtergrondinformatie van kwekers, hoveniers en groenredacteuren te lezen. Ook zijn leuke wetenswaardigheden, acties, tips en aanbiedingen op de website te vinden."

-0-

Doeners en denkers gezocht!

Onze vereniging is dringend op zoek naar leden die willen meehelpen aan het voortbestaan van onze vereniging. Dit klinkt misschien ernstig, maar feitelijk is dit ook zo.

Nadat ons bestuur een tijd lang op volle sterkte heeft kunnen draaien is er door mutaties in het bestuur en commissies een tekort aan vrijwilligers ontstaan.

Het is begrijpelijk dat onze leden met fulltime banen, met kinderen die sporten, wisselende diensten draaien, tijd voor het onderhoud van de eigen tuin nodig hebben, noem maar op, niet staan te dringen om ook nog eens in een bestuur of commissie te gaan zitten.

Maar ook op een andere manier kunt u geweldig de vereniging helpen en is 'parttime' werken voor de vereniging dan misschien iets voor u?

<u>Wat is er zoal te doen:</u>

- Het vervangen van de oude winkel/werkplaats vraagt veel voorbereidingen met vergunningen/gesprekken met gemeente/leveranciers
- Herinrichting van de vrijgekomen ruimte als de oude winkel/werkplaats is gesloopt
- Organiseren van bingo/kaarten avonden/middagen
- Organiseren van activiteiten op de Jeu de Boulesbaan
- Organiseren van kunst en/of muziek maken in het Tuinpaviljoen
- Organiseren van een gezamenlijke BBQ
- Het leiden van de werkbeurten op de zaterdagen
- Coördineren van het schoonhouden van de sloten nadat deze zijn gebaggerd
- Op zoek naar adverteerders voor Plantaardig
- Onderhoud en schilderwerk dat niet tijdens de werkbeurten kan worden uitgevoerd
- Functie in de bouwcontrolecommissie en de bouwtaxatiecommissie
- Functie 1e penningmeester
- Functie externe relaties

Zit hier iets bij waarvan u denkt daar wil ik wel een stukje van mijn vrije tijd aan besteden, of heeft u nog andere ideeën waarmee u de vereniging kunt ondersteunen:

Laat het weten aan het bestuur. Zij zullen u met open armen ontvangen!

-0-

Werkbeurtenrooster

Werkbeurtenrooster

versie september 2016

Ploeg 1	Rob van der Vlis			
12-3	14-5	18-6	2-7	3-9
Nr	Naam			
5	Ilse Bijstra			
7	Magda Lopez			
12	Rajesh Ramcharan			
18	Adriana Oele			
23	Richard Hilgeman			
33	Marjoke van der Esch			
37	Dick Dondorp			
4	Eduard			

Ploeg 2	Udo Teunis			
19-3	7-5	9-7	27-8	29-10
Nr	Naam			
2	Harold Nefs			
20	Marijke Oldenbroek			
25	Joop Koop			
26	Evelien Lems			
38	Klaas			
40	Manon Bovenkerk			
46	Eric den Dekker			

Ploeg 3	Pascal Schuit			
26-3	21-5	16-7	10-9	5-11
Nr	Naam			
15	Ruud van Min			
16	Stavros Anagnostakis			
28	Sylvia Meershoek			
22	Anna Hofland			
56	Jeffrey Keus			
58	Annie Koesial			
82	Ramesh Somasundram			
Asp	Drosoula Tsangaratou			

Ploeg 4				
28-5	23-7	6-8	17-9	12-11
Nr	Naam			
10	Indro Partosoebroto			
11	Joost Nieuwenburg			
55	Sient Vingerling			
61	Doreen Saunders			
63	Natalie Garcia			
69	Kor Krul			
Asp	Carla Tromer			

Ploeg 5	Rob van der Vlis			
9-4	4-6	30-7	24-9	19-11
Nr	Naam			
21	Mitzi Meijs			
29	Sharda Dihal			
42	Dicky Korving			
53	Gobiepesad Boedhoe			
59	Rozemarijn Velthuysen			
66	Mehmet Bulut			
Asp	Roelof Zuurman			

Ploeg 6	Udo Teunis			
2-4	11-6	20-8	1-10	26-11
Nr	Naam			
14	Mark Spits			
17	Aletta Leewes			
19	Widjai Sewsahai			
36	Mike Tyler			
60	Leonie de Man			
71	Mario Gnocchi			
79	Linda Buijsman			

Ploeg 7				
23-4	25-6	13-8	8-10	15-10
Nr	Naam			
1	Laura Porav			
67	Marcel Kluiters			
70	Vincent Swart			
75	Madelein Vreeken			
77	Lucie Huijbregts			
80	Cees Swanink			
34	Anouk Nieuwenhuysen			

We verzamelen om 9.45 uur bij het werkhok. Aanvang van de werkbeurten is om 10.00 uur
Einde werkbeurten is 12.00 uur. Na afloop koffie/thee drinken en aftekenen van het werkboek.

Gaarne afmelden uiterlijk de vrijdag voorafgaand an de werkbeurt per e-mail of telefoon.
Mocht uw commissaris niet bereikbaar zijn, dan kunt u zich ook bij één van de andere commissarissen afmelden. Indien u zonder bericht niet verschijnt op uw werkbeurt, zijn wij genoodzaakt u € 25,00 administratiekosten in rekening te brengen en een inhaaldatum wordt dan door het bestuur bepaald.

Pascal Suit 06-316 87 827
Udo Teunis 06-421 65 358
Rob van der Vlis 06-402 19 627

E-mail: info@vtvmariahoeve.nl

Inleveren kopij voor Plantaardig

Uitgave:	Inleveren kopij:	Streefdatum publicatie:
Winternummer (december-februari)	Uiterlijk 15 november	1e week december
Lentenummer (maart - mei)	Uiterlijk 15 februari	1e week maart
Zomernummer (juni - augustus)	Uiterlijk 15 mei	1e week juni
Herfstnummer (september - november)	Uiterlijk 15 augustus	1e week september

Ja, ik word donateur van Volkstuindersvereniging Mariahoeve.

Naam dhr/mevr .....

Straat .....

Postcode ..... woonplaats .....

E-mailadres..... tel.nr. .....

Ik ondersteun de vereniging met € ..... per jaar (minimaal € 12,50).

Handtekening .....

U kunt dit formulier opsturen naar VTV Mariahoeve, Postbus 91411, 2509 EA Den Haag en uw bijdrage, onder vermelding van donateur, overmaken op NL05INGB0005004839.

BATIST HOBBYKASSEN

GEBRUIKTE HOBBYKAS - € 1.250,- INCL. BTW.

Prijs is af fabriek in Wateringen. Wij bezorgen én monteren in heel Nederland. Wilt u niet zelf monteren? Informeer naar ons scherpe montagetarief. Afgebeelde gebruikte actiemodel is 3,20 mtr. breed x 4,00 mtr. diep. Goothoogte: 2,00 mtr. Inclusief: 1 x schuifdeur 0,80 x 2,00 mtr. en 1 st. maxi luchtraam 0,80 x 1,35 mtr. Fundatie materiaal wordt meegeleverd. Afwijkende maten ook leverbaar.

NAALDWIJKSEWEG 5C
2291 PA WATERINGEN - HOLLAND
Website : www.batisthobbykassen.nl

Tel. : +31 (0)174 29 07 27
Fax : +31 (0)174 51 83 41
E-mail : hobbykassen@batistwestland.nl

Als donateur ontvangt u ons verenigingsblad "Plantaardig" en bent u van harte welkom bij onze verenigingsactiviteiten.

van Ginderen bv
Gecertificeerd Elektrotechnisch Installatie- en Beveiligingsbedrijf

Al sinds 1970 hét bedrijf voor Den Haag en omstreken voor al uw problemen en vragen rondom elektrotechniek, inbraakbeveiliging, telefoon, data / netwerk, brandmeldinstallaties, camera installaties, intercom, videofoon, parkeer- en toegangssystemen en aanverwante zaken.

Natuurlijk hebben we ook een 24 uurs storingsdienst.
Zichtenburglaan 1A 2544EA Den Haag 070-3661800
www.ginderen.nl

---

zeg je **gas**, zeg je **Braber**

BRABER

Braber Gassen is uw specialist in de regio Den Haag op het gebied van gasflessen met propaan of butaan, industriële gassen, kachels op propaan of petroleum, wokbranders, las- en snijapparatuur en propaangereedschappen.

Lekstraat 164
2515 VZ Den Haag
070 - 394 88 55
info@braber.nl www.braber.nl

Zicht risico- en verzekeringsadviseurs

Tuinhuisjesverzekering bij *Zicht*

Uw tuinhuisje veilig achterlaten.

Een tuinhuisje is heerlijk om onbezorgd in te verblijven. Toch is het niet te voorkomen dat u uw huisje onbeheerd achterlaat. Zorg daarom voor een goede verzekering waarmee u bijvoorbeeld ook uw inboedel tegen diefstal verzekert.

Verzekeren bij ***Zicht***
** Advies over al uw schadeverzekeringen ** Deskundige medewerkers die u graag helpen ** U kunt kiezen uit: u doet het zelf of wij doen het voor u ** Onze opzegservice maakt overstappen naar ***Zicht*** heel makkelijk

Bij schade is één telefoontje naar onze schadeafdeling voldoende. Wij helpen u zo snel en prettig mogelijk en streven ernaar om uw schade in één telefoontje af te handelen.

Onze medewerkers zijn bereikbaar op maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur onder 0297-234444

Verenigingswinkel vtv Mariahoeve

Lekker makkelijk: tuinbenodigdheden op je eigen tuincomplex!

netten
stokken
propaangas
zakken aarde
tuingereedschappen
milieuvriendelijke bestrijdingsmiddelen
en nog veel meer

Volkstuindersverenigng "Mariahoeve"

dankt onderstaande partijen voor hun geweldige steun !

Den Haag

VREDE EN RECHT

AEGON

Shell